

Kjak

Richard Danielsen

Hugleiðingar úr Ápostlasøguni

Tíggjundi partur

Tá ið vit koma til 15. Kap. í Ápostlasøguni, lesa vit, at har aftur gjørdist ósemja um umskeringina og lógina. Tað vóru nakrir í kravdu at teir heidningarnir, sum høvdu tikið við trúgv, skuldu umskerast og fáa boð um at halda lógina. Tað bleiv síðani ein fundur um hetta, har Pætur og Jákup (vanliga hildin at verða beiggj Jesusar) høvdu orðið. Hetta førði til eina semju, men eg haldi tað líkist eini neyðsejmju, tá ið man hugsar um tað, sum Paulus skrivar og lærir seinni. Paulus lærir greitt, at vit, sum trúgva á Kristus eru fræls og hava einki at gera við Mósélóg. Lógin var skuggin av Kristusi.

Hesin fundur er áhuga-verdur. Teir trætast fyrst nógv um hetta, síðani tekur Pætur orðið og hann sigur m.a. hetta:

Hví freista tit tá nú Gud við at leggja ok á háls læri-sveinanna, sum hvørki fedrar okkara ella vit hava verið mentir at bera! Vit trúgva jú, at vit verða frelstir av náði Harrans Jesusar - vit líka væl sum teir!" Áp. 15,10-11.

Hann leggur also einki boð á heidningarnar. Men so fer Jákup upp. Jákup tykist at vera ein, sum hevur verið heftur nakað av lógini. Vit lesa í Galatiabrævinum, har Paulus stríðist fyri, at fáa ta samkomuna frá aftur lógini, sum teir eru farnir undir aftur. Har sigur hann, at Kefas, sum er tann sami sum Pætur, hyklaði. Tí fyrst át hann saman við teimum trúgvandi heidningunum, sum har vóru, men tá ið nakrir komu frá Jákupi, dró hann seg undan og skilti seg út, tí hann ræddist teir av umskeringini. Vit hava fyrr sæð, at teir sokallaðu umskornu høvdu at Pæturi, tá ið hann fyrstu ferð fór inn hjá einum heidningi, nevnliga Kornelius. Tað tykist at Jákup hevur veri

merktur av lógini og ikki hevur verið so frælsur sum Paulus, og tað er helst tað, sum kemur fram her. Tí tá ið hann hevur havt orðið, koma brøðurnir til hesa niðurstøðu, sum vit lesa í versi 28-29:

Heilagi Andin og vit hava tá gjørt av, onga aðra byrði at leggja á tykkum enn hetta - sum neyðugt er -: At tit halda tykkum frá tí, ið ofrað er til avgudar, frá blóði, frá tí, sum kvalt er, og frá sið-loysi. Táið tit halda tykkum frá hesum, skal tykkum gangast væl. Livið væl!"

So kunnu vit spyrja: Gongur Heilagi Andin við til neyðsejmur? Ja, tað tykist so. Vit síggja av tí, sum Paulus lærir seinni, at hann lærir, at vit kunnu eta alt. Hygg hvat hann sigur í Róm. 14:

Ein hevur trúgv at eta alt ... v. 2. Eg veit og eri í Harran-um Jesusi vísur í, at einki er í sær sjálvum óreint; bert honum, ið roknar nakað fyri óreint - honum er tað óreint. V. 14.

Legg til merkis hvat, hann sigur: *Honum, ið roknar nakað fyri óreint – honum er tað óreint.* Paulus trumlar ikki, um man so kann siga, fram, men lærir, at vit mugu hava fyrlit og hugsa um onnur, sum hava eina aðra fatan hesum viðvíkjandi. Tað skulu vit koma til í næsta parti.

Hetta, sum eg skrivi nú, skal takast við fyrivarni, eg kann taka feil, eri bara eitt menniskja, men vit mugu hava loyvi at royna at fáa tann lærdóm fram, sum skriftirnar læra okkum, tí tað er tað tær eru givnar okkum til.

Framhald

Zakarias Wang

Verða vit fátækari av at gera ta almennu jørðina til óðalsjørð?

Eitt av tí, sum verður ført fram, nú festarar og traðarmenn hava vent sær til tingið fyri at fáa somu rættarstøðu sum óðalsmenn, er at vit øll eiga ta almennu jørðina, og verða festarar og traðarmenn óðalsmenn, so gerast vit øll fátækari

Men um so er, at vit eiga nakað, so skulu vit seta virði av hesi ogn upp á okkara árligu ognaruppgerð.

Eg havi ikki sett nakað slíkt tal á ognaruppgerðina. Orsøkin er tann, at eg haldi tað vera skeivt at siga, at eg eigi nakran part í hesi ogn. Eigarin er ein sjálvstøðugur grunnur, og hann skal ráða yvir ognini eftir teimum reglum, sum lóggávuvaldið setur.

Tað sum nú er hent, er tað, at hesin grunnur fær ov lítið samfelagsgagn burtur úr ognini.

Hetta hevur álvarsligar avleiðingar fyri land okkara. Nú vóru tveir skilamenn í fjølmiðlunum samdir um, at alt ov illa gongst við okkara vinnulívi, og at vandi er fyri hópfráflyting.

Allar royndir vísa, at tað hjálpir upp á vinnulívsmøguleikarnar at almenna jørðin gerst óðalsjørð. Tann skipan, vit hava innan okkara jarðarviðurskifti, er okkum øllum ov dýr, tí halda vit fram við henni, fara vit so singlandi eftir taparabreytini.

Siga vit at vit eiga ta almennu jørðina, so hava vit skyldu til at gera tað

rætta við henni. Gongdin í landinum hevur prógvað, at tað hava vit ikki gjørt. Tí noyðast vit at taka upp annan tátt og leita óðalsleiðina.

Eg sigi fyri meg sjálvan, at um so var, at eg átti ein part av tí almennu jørðini, so hevði eg einki petti havt ímóti at hesir teigar gjørdust óðalsjørð eins og tað grundstykki, sum eg búgvi á. Hetta er tí at eg haldi, at vinningurin av hesi broyting kemur at vera ovurhonds stórur, ikki bert fyri verandi festarar og traðarmenn, men eisini fyri meg og øll onnur sum liva í landinum. Men verður hetta ikki gjørt, so koma vit til at gjalda høgan prís fyri okkara stuttskygda girni.

Við at vísa stórsinni og gera ta almennu jørðina til óðalsjørð gerast vit tí ikki fátækari, men øll somul ríkari.

Eina Andreassen

Forkvinna í

Ergoterapeutfelagnum

»Sum longest í egnum lívi«

Ber til at økja um lívsgóðsku og samstundis spara pengar?

Jú hetta er prógvað í londunum rundanum okkum, og svarið er gerandis-rehabilitering. Í Fredericia hava tey roynt hetta síðani 2008, og lesast kann meira um tað á: www.fredericia-kommune.dk/EgetLiv/topmenu/forside/

Umboð fyri Ergoterapeutfelagið hava verið til tað árliga Nordic Forum fyri formenn og næstformenn úr norðurlendsku Ergoterapeutfeløgnum, hesaferð í Reykjavík. Hetta gevur okkum gott innlit í, hvat gongur fyri seg í londunum rundanum okkum, tá vit tosa um møguleikar og rættindi hjá øllum borgarum at liva eitt virkið lív, hóast niðursettar førleikar vegna sjúku ella brek.

Rehabilitering er ikki eitt nýtt fyribrigidi her hjá okkum, og tað er fleiri ferðir varpa ljós á evnið, men enn verður tað ikki útint í verki.

Endamálið við gerandis-rehabilitering er at økja um førleikarnar hjá borgaranum, so hann kann klára meira sjálvur. Tað verður gjørt við at bjóða venjing áðrenn varuga hjálp. Hetta gevur borgaranum øktan lívskvalitet, samstundis sum pengar verða spardir. Og tá vit tosa um venjing, er tað ikki einans kropsliga venjing, men eisini venjing í at útinna dagligar uppgávur, sum hava týðning fyri tann einstaka borgaran. Eitt dømi, har gerandis-rehabilitering kann útinnast í verki, er tá borgarin ella avvarðandi seta seg í samband við Heimatænastuna fyri at fáa heimahjálp, tí borgarin ikki maktar gerandisdagin sjálvur.

Í dag ber til hjá eldri at fáa heimahjálp (varuga hálp) og so er næsta stigið at koma á røktarheim, sum er ein sera dýr loysn fyri samfelagið. Heimatænas

tan kann í dag ikki bjóða at stuðla einum eldri fólki í at vera virkin í egnum heimi. Eitt dømi er, at heimahjálpin ikki hevur møguleika fyri at keypa inn og gera mat saman við borgaranum, men døgurðin kemur útifrá, og annar matur verður býlagdur í handlinum. Hetta má metast at vera varug hjálp, tí her er eingin venjing í tilboðnum, sum kann gera, at borgarin verður sjálvstøðugur aftur. Harafturímóti ger hendan varuga hjálpin borgaran passivan, og í longdini missir hann teir førleikar, sum skulu til fyri at klára gerandisdagin, og fær hann tørv á enn meira hjálp og verður harvið eisini dýrari fyri samfelagið í nógv ár.

Sjálvandi skal borgarin hava varuga hjálp, tá tørvur er á hesum, men tað hevur týðning at bjóða venjing áðrenn. Tað er júst her pengarnir eru spardir og borgarin fær økta lívsgóðsku. Men tað krevur, at tað verður hugsað óðrvísi í tænastrunum til eldri, enn tað verður í dag. Um gerandis-rehabilitering skal útinnast í verki, krevur tað at arbeiðt verður tvørfakliga í øllum liðum í skipanini, eisini á leiðslustigi.

Og gerandis-rehabilitering snýr seg sum nevndt ikki einans um spardan pening, men um at øll í hesum samfelagnum hava rætt til at liva eitt virkið lív hóast niðursettar førleikar vegna sjúku ella brek. Øll hava eisini rætt til at vera við til at avgera, hvat er eitt gott lív fyri tey, so tey “sum longest kunnu vera í egnum lívi”. Og hendan rættin kann tann føroyska skipanin ikki tryggja borgaranum í løtuni.

Niðurstøðan má vera, at tað ber til at fáa meira fyri minni. Men tað krevur nýhugsan.